

10. 5. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Střídavá péče versus široký rozsah styku

Ačkoliv se v případě rozchodu rodičů, může střídavá péče jevit z pohledu rodičů, jako zjevně nejspravedlivější uspořádání poměrů k dítěti, ne vždy je tento způsob úpravy poměrů k dítěti dost dobře realizovatelný. Jako alternativa střídavé péče se přitom nabízí svěření dítěte do výlučné péče jednoho z rodičů za současného stanovení širokého rozsahu styku druhému rodiči. Jaký je přitom rozdíl v obou těchto možných způsobech úpravy poměrů k dítěti, se pokusíme popsat níže.

Svěřením dítěte do péče jednoho z rodičů při současném stanovení styku druhému rodiči nedochází u rodiče, který nemá dítě v péči, k zániku ani k zúžení jeho rodičovské odpovědnosti. Dochází pouze k jejímu faktickému omezení, a sice konkrétně k faktickému omezení osobní péče o dítě v době, ve které není rodič ke styku s dítětem oprávněn. Rodič, který nemá dítě v péči tak může na dítě výchovně působit, pečovat o ně a rozhodovat o běžných záležitostech dítěte jen v rámci doby, kdy je s dítětem oprávněn se stýkat.

Oproti tomu rozhodování o záležitostech, které jsou pro dítě významné, je povinností a především právem obou rodičů, a to bez ohledu na to, že jeden z rodičů má dítě v péči a druhý je oprávněn pouze ke styku. V případě, že tak vyloučí jeden z rodičů z rozhodování o významné záležitosti dítěte druhého rodiče, může na návrh vyloučeného rodiče o této záležitosti rozhodnout soud. Za významnou záležitost se přitom považují zejména nikoli běžné léčebné a obdobné zákroky, určení místa bydliště a volba vzdělání nebo pracovního uplatnění dítěte.

S ohledem na výše uvedené tak lze konstatovat, že v případě široce nastaveného styku rodiče s dítětem, které je ve výlučné péči druhého rodiče, zůstávají takřka veškerá rodičovská práva a povinnosti oběma rodičům plně zachována, díky čemuž se, co do obsahu těchto práv, může široká úprava styku, za předpokladu, že je tento rozsah podstatně široký, téměř rovnat střídavé péči.

I přes tuto skutečnost, však existuje mezi střídavou péčí a širokým stykem rodiče s dítětem jeden podstatný rozdíl, kvůli kterému zůstává v případě stanovení širokého styku rodiče s dítětem, postavení obou rodičů do jisté míry nerovné. Tímto rozdílem je vyživovací povinnost rodičů k dítěti. Zatímco v případě střídavé péče obou rodičů, kdy se vyživovací povinnost k dítěti, po důkladném zhodnocení jejich možností, schopností a majetkových poměrů, zpravidla stanoví oběma rodičům, se při svěření dítěte do výlučné péče jednoho rodiče a stanovení širokého styku druhému rodiči, vyživovací povinnost stanoví pouze a jen rodiči oprávněnému ke styku. Její výše je přitom podstatnou otázkou.

V případě široce stanoveného styku rodiče s dítětem nelze při určování vyživovací povinnosti k dítěti vycházet pouze z tzv. ministerské tabulky, celým názvem *Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na nezaopatřené děti*, která vychází pouze z věku dítěte a výše příjmu povinného rodiče, ale je třeba

zohlednit vedle jiných skutečností, rovněž to, jakou měrou rodič, jež je oprávněn k širokému styku s dítětem, o své dítě osobně pečuje a jak se na zajištění jeho potřeb sám podílí. Tento závěr je možné dovodit i z ustanovení § 9 odst. 2) občanského zákoníku.

Jak vyplývá z výše uvedeného, vedle vyživovací povinnosti rodiče oprávněného ke styku s dítětem, která se v mnoha ohledech může zdát jako nespravedlivá a která činí mezi střídavou péčí a širokou úpravou styku nezanedbatelný rozdíl, je možné obě tyto úpravy poměrů označit za obsahově totožné, přičemž však zcela jistě závisí na tom, jak široký rozsah styku rodiče s dítětem bude stanoven.

V návaznosti na tento závěr, je možné poukázat na aktuální náleží Ústavního soudu **sp.zn. III. ÚS 2298/15 ze dne 15.3.2016**, v němž se Ústavní soud vyjadřuje k otázce potřebnosti širokého styku rodiče s dítětem zcela jednoznačně, když udává jasný směr pro obecné soudy, jakým by se měly ve svém rozhodování o úpravě poměrů vést.

*„V tomto ohledu obecně platí, že řízení před soudy má být konáno, a přijatá opatření mají být činěna vždy v nejlepším zájmu dítěte (čl. 3 Úmluvy o právech dítěte). To se nutně týká i rozhodování o úpravě styku dítěte s rodičem, jemuž nebylo svěřeno do péče. Pokud jde o otázku, co je "nejlepším zájmem dítěte", Ústavní soud v této souvislosti vymezil základní (ústavněprávní) kritéria, na základě nichž by měl být "nejlepší zájem dítěte" zjišťován a posuzován [viz např. náleží ze dne 26. 5. 2014 sp. zn. I. ÚS 2482/13, bod 18 a násl. (N 105/73 SbNU 683)]; v **případě, kdy obecné soudy rozhodují o úpravě styku, nutno vycházet z toho, že právem obou rodičů je v zásadě stejnou měrou o dítě pečovat a podílet se na jeho výchově, s čímž koresponduje i právo samotného dítěte na péči obou rodičů, a tudíž je-li rozhodnutím soudu svěřeno do péče jednoho z rodičů, pak by tomuto dítěti mělo být umožněno stýkat se s druhým rodičem v takové míře, aby byl postulát rovné rodičovské péče co nejvíce naplněn.** „*

*„Ústavní soud nemá žádné výhrady k tomu, jak krajský soud upravil styk v období školních prázdnin, neboť zde tomu bylo ve vztahu k rodičům rovnoměrně. Zcela jinak tomu však bylo v případě styku v běžném (školním) roce, neboť v něm je nezletilé umožněno stýkat se se stěžovatelem jen o víkendů jednou za 14 dní, což v konečném důsledku znamená, že s ním nebude moci trávit ani čtvrtinu roku (bude-li navíc počítán pátek, kdy je styk zahájen, jako polovina dne). **Nejde však jen o celkové množství stráveného času s dítětem z hlediska celého roku, ale také o to, v jakém období se styk rodiče s ním uskutečňuje.** Pro dítě a jeho budoucnost má velký význam právě období, kdy musí plnit své školní a další povinnosti, a kdy je více než jindy zapotřebí, aby se do jeho výchovy zapojili oba rodiče, tak aby dítě mohlo co nejvíce těžit ze znalostí, zkušeností a výchovných a pedagogických schopností obou rodičů, a nikoliv jen jednoho z nich. Kromě toho možnost většího zapojení rodiče, jemuž dítě nebylo svěřeno do péče, do výchovy dítěte v období, kdy jsou na ně kladeny zvýšené nároky a kdy dítě musí společně (i) s tímto rodičem překonávat různé překážky a řešit problémy, má význam i pro prohloubení vzájemných citových vazeb mezi nimi a také vede tohoto rodiče k odpovědnosti za budoucnost dítěte. Nejde tedy jen o právo obou rodičů podílet se na výchově svého dítěte, ale také o sledování jeho "nejlepšího zájmu", kdy široký styk rovněž ve školním roce zpravidla (viz sub 16) bude pro dítě přínosem a obohacením.“*

Závěrem je možné shrnout, že ani v případě svěřeni dítěte do výlučné péče jednoho z rodičů za současného stanovení styku s dítětem druhému rodiči, tato úprava poměrů nepředstavuje pro druhého rodiče žádné omezení v jeho právech, coby rodiče, které by pro něj představovalo nemožnost podílet se na rozhodování o významných záležitostech svého dítěte a konečně ani nemožnost o své dítě v konkrétně stanovené míře osobně a plnohodnotně pečovat. I přes výše uvedenou aktuální judikaturu Ústavního soudu, která jednoznačně hovoří ve prospěch široké úpravy styku, zůstává nadále rozhodujícím kritériem pro posouzení každého jednotlivého případu nejlepší zájem dítěte, o jehož úpravě poměrů se rozhoduje, když se vždy jako prioritní a nejlepší způsob

řešení, jež je v zájmu všech, jeví dohoda rodičů.

JUDr. David Řezníček, Ph.D., LL.M.

Mgr. Alena Hejná

[Řezníček & Co. s.r.o., advokátní kancelář](#)

U Černé věže 66/3
370 01 České Budějovice

Tel.: +420 386 323 247

Fax: +420 383 839 361

e-mail: recepce@reznicek.cz

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Vyčlenění rodinných nemovitostí \(i v podobě podílu v bytovém družstvu\) do svěřenského fondu](#)
- [Sport versus EU - aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Dokazování negativních skutečností ve sporném řízení](#)
- [Neoprávněný odběr elektřiny - překvapení vlastníka?](#)
- [Rodič u dítěte v nemocnici: právo na přítomnost neznamená bez dalšího právo na přespání na jip/jirp](#)
- [Pokuta za švarcsystém kurýrů Rohlíku potvrzena Ústavním soudem](#)
- [Metropolitní plán schválen. Je Váš projekt v bezpečí?](#)
- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Bezpečnostní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)